

گزارشی از برگزاری کنفرانس بین‌المللی پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری

■ گزارش: امیرعلی بینام

علوم غیر دینی پرداختند خاطر نشان کرد: این امر موجب شد مطالعه جدیدی از سوی مسلمانان در زمینه‌های علمی و جنبه‌های مختلف عملی بوجود نیاید و علوم مسلمانان رو به زوال گذاشته و نقصان یابد.

وی با تشریح تجربه موفقیت غرب در زمینه دستیابی به علوم و فنون جدید افزود: همزمان با عقب ماندگی‌های مسلمانان در علوم غیر دینی اروپاییان به کتابخانه‌ها و منابع علمی و دستاوردهای تجربی مسلمانان دست یافتند و کنجکاو و پیگیری آنها موجب وقوع انقلاب صنعتی و هدایت آنها به سوی مسیرهای جدید پیشرفت شد که امروزه در جهان به انقلاب اطلاعات و ارتباطات منجر شده است.

دکتر ماهاتیر محمد یادآور شد: برخی از مسلمانان از علم و سؤالاتی که علم ایجاد می‌کند هراس دارند، در حالی که علم باید ایمان ما را تقویت کند. زیرا در حالی که علم به چگونگی خلقت اشاره دارد، هرگز نمی‌تواند به چرایی آن پاسخ دهد و فقط یک پاسخ وجود دارد و آن اراده خداوند است.

وی با اشاره به انقلاب اطلاعات ارتباطی در دنیا افزود: کشورهای در حال رشد از جمله مالزی یکبار فرصت انقلاب صنعتی را برای توسعه از دست دادند ولی بار دیگر فرصت انقلاب اطلاعاتی را برای توسعه خود نباید از دست بدهند.

وی ادامه داد: اس ام اس که روزی به عنوان یک موضوع فانتزی مطرح بود اکنون میلیاردها دلار برای دستگاه‌های مخابراتی کشور درآمدزایی دارد و در آینده نزدیک نیز در موتورهای جستجو یک منبع درآمد بزرگ برای شرکت‌ها خواهد بود. وی اضافه کرد: موتورهای جستجوی اینترنتی در واقع نوعی فرهنگ لغت جدید است که می‌تواند

سفنان دکتر ماهاتیر محمد

دکتر ماهاتیر محمد در کنفرانس بین‌المللی پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری ۲۰۰۶ اصفهان گفت: اکنون عصری فرا رسیده است که بیش از هر زمان دیگری دانستن سرنوشت بشریت را رقم می‌زند. وی افزود: اگر قرار است ما پیشرفت کنیم باید احساس کنجکاو و دانشمندان تقویت شود و افکار خلاق و علمی شکل بگیرد.

دکتر ماهاتیر محمد ادامه داد: مسلمانان در گذشته، دانشمندان، ریاضیدانان و فیزیکدانان بزرگ را به جهان عرضه کردند و بسیار جلوتر از کسانی بودند که در عصر تاریکی در اروپا زندگی می‌کردند.

وی اضافه کرد: در قرن پانزدهم به مسلمانان گفته شد که نیازی به دانستن علوم غیر دینی نیست و برای دست یافتن به دنیای باقی، باید فقط دروس دینی را فرا بگیرند.

نخست وزیر پیشین مالزی با تصریح اینکه مسلمانان به دلیل این تصور فقط به یادگیری

کنفرانس منطقه‌ای انجمن بین‌المللی پارک‌های علمی^۱ و دهمین کنفرانس سالیانه انجمن آسیایی پارک‌های علمی^۲ و سومین همایش پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری ایران به میزبانی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، با حضور شخصیت‌های برجسته ملی و بین‌المللی در روزهای پایانی شهریور ماه در هتل عباسی اصفهان برگزار شد. در مراسم افتتاحیه این رویداد علمی و فناورانه در کشور دکتر ماهاتیر محمد، رئیس جمهور سابق مالزی، دکتر محمد مهدی زاهدی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، و دکتر عابدین صالح، نماینده یونسکو در ایران حضور یافتند و به ایراد سخنرانی پرداختند.

همچنین در این کنفرانس مدیران پارک‌ها و مراکز رشد بین‌المللی و داخلی و رؤسای انجمن‌های بین‌المللی در زمینه پارک‌ها و مراکز رشد تجربیات خود را در قالب سخنرانی و مقاله ارائه کردند.

■ ■ ■

1. IASP
2. ASPA

اطلاعات را برای مصرف کننده آن دسته‌بندی کند و این نوعی درآمد متکی بر دانایی است. دکتر ماهاتیر محمد در ادامه طی یک مصاحبه درباره وضعیت کشورش و اینکه چگونه راه ترقی و پیشرفت را پیموده است، گفت: ما یک کشور فقیری بودیم که اقتصادمان مبتنی بر کشاورزی بود و درآمد سرانه‌مان کمتر از ۳۰۰ دلار بود؛ دولت تصمیم گرفت کاری را برای مردم فراهم کند. در این راستا سعی کردیم مردم درکی از فرآیند تولید داشته باشند و مهارت‌های اولیه را کسب کنند. خوشبختانه اقدامات ما مؤثر واقع شد و اکنون به مرحله‌ای از توسعه در زمینه IT دست یافته‌ایم.

وی عوامل درونی و درون‌زا را در عدم توسعه کشورهای اسلامی مشکل اساسی عنوان کرد و گفت: عقب ماندگی اصلی مسلمانان زمانی آغاز شد که آنها مسائل دنیوی را کنار گذاشته و نخواستند آن را درک کنند. به این فکر نکردند که اگر نتوانیم دنیا را درک کنیم نمی‌توانیم حتی خودمان را اداره کنیم.

دکتر ماهاتیر محمد با تأکید بر اینکه کشورهای اسلامی می‌توانند هم دین خود را داشته باشند و هم کاملاً امروزی و توسعه یافته اداره شوند اظهار داشت: هر چیزی را نباید به اسلام نسبت دهیم، اسلام توانست مردم جاهلیت را به تمدن و پیشرفت عظیمی برساند و همین اسلام قادر است امروز بیش از اینها عمل نماید. همانطور که دیدیم به خاطر نگاه اسلام، در سالهای اولیه توسعه و پیشرفت فراوانی نصیب حکومت‌های اسلامی شد.

دکتر ماهاتیر محمد یکی از راههای توسعه مالزی را توجه به تعلیم و تربیت عنوان کرد و گفت: من فرزند یک معلم هستم و از زمانی که

کودک بودم یاد گرفتم تعلیم و تربیت بسیار مهم است. ما می‌دانیم اگر دانشی وجود نداشته باشد، به هیچ چیزی نمی‌توانیم دست پیدا کنیم. زمانی دانش تجربی بود و از استادان به شاگردان منتقل می‌شد، ولی امروزه مدارس نوین، از طریق آموزش‌های کلاسیک دانش را به داوطلبان منتقل می‌کنند. نگاه ما به آموزش مردم اینگونه بود که هر کس توانایی کسب دانش دارد باید به او فرصت آموزش داده شود. امروزه منابع مهم علمی و آموزشی دنیا به زبان انگلیسی است و ما باید به این زبان احاطه کامل داشته باشیم تا علوم جدید را بهتر بفهمیم.

سفنان وزیران علوم در افتتامیه کنفرانس

دکتر محمدمهدی زاهدی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری در اصفهان با اشاره به اینکه یکی از مهمترین محصولات جهان آینده، بحث توسعه مبتنی بر دانش است که شکل جدیدی از اقتصاد نوین را در جامعه بشری به وجود خواهد آورد، اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران همگام با این رویکرد سند چشم‌انداز توسعه ۲۰ ساله و بر آن اساس اجرای برنامه ۵ ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود را با محوریت دانایی و دانش آغاز کرده است.

وی افزود: عزم ما بر آن است تا در انتهای برنامه ۵ ساله یعنی سال ۲۰۱۰ بتوانیم از یک اقتصاد متکی بر منابع طبیعی به یک اقتصاد متکی بر دانش دست پیدا کنیم.

دکتر زاهدی با تأکید بر نقش فناورانه و نوآورانه وزارت علوم خاطر نشان کرد: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در نظر دارد نظام ملی نوآوری

و مدیریت شبکه‌های علم و فناوری را طراحی و پیاده‌سازی نماید. چه اینکه این موضوع در بیانیه اجلاس سیاست‌گذاری علوم و تکنولوژی برای توسعه پایدار یونسکو مورد تأکید قرار گرفته است.

وی ادامه داد: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سیاست‌های خود در بخش فناوری به پارک‌های علم و فناوری به عنوان ایزاری ضروری در دستیابی به اهداف اسناد بالادستی توسعه، نگاهی راهبردی دارد. پارک‌های علم و فناوری در فضایی پویا، فعال و پر از امید با حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان متشکل از فارغ‌التحصیلان و استادان دانشگاهی و دیگر کارآفرینان جامعه نقش اساسی در توسعه دانایی‌محور به عهده دارد.

دکتر زاهدی بر نقش سازنده پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری و نقش این مراکز در تشویق و ارتقاء فرهنگ نوآوری و افزایش قدرت رقابت در میان شرکت‌های متکی بر علم و دانش، افزایش ثروت، توسعه منطقه‌ای و پیشبرد مرزهای علوم کاربردی اشاره و خاطر نشان کرد: بر این اساس و در طی مدت کوتاهی در حال حاضر ۱۳ پارک علم و فناوری مجوز فعالیت دریافت کرده‌اند و ۴۲ مرکز رشد ایجاد شده و نزدیک به ۷۰۰ شرکت دانش‌بنیان در این مراکز شکل گرفته‌اند.

وی ادامه داد: این فضای کسب و کاری جدید موجب شده تا چند هزار فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بطور مستقیم و غیر مستقیم درگیر پژوهش‌های تحقیقاتی کاربران شوند و ابداعات ارزشمندی در زمینه‌های IT، بیوتکنولوژی، مهندسی مواد، فولاد، الکترونیک، کشاورزی، صنایع غذایی و دارویی، داشته باشند.

از سوی دیگر بسیاری از شرکت‌های بزرگ برای تأمین نیازهای خود دفاتر R&D خود را در

IASP برای پارک‌ها سرمایه‌گذاری نمی‌کند، اما متخصصین و ساز و کارهای جذب سرمایه از طریق سازمان‌های سرمایه‌گذار را برای آنان فراهم می‌کند.

وی ادامه داد: بسیاری از پارک‌هایی که در کشورهای در حال توسعه به ویژه آسیا فعالیت می‌کنند، نوپا هستند. این پارک‌ها گویی از الگوی خاصی هم تبعیت نمی‌کنند. ولی باید در نظر داشت که الگوهای مشخصی برای ایجاد و توسعه پارک‌ها وجود دارد. من شنیده‌ام در ایران بسیاری از دانشگاه‌ها مرکز رشد دایر می‌کنند و اسم آن را پارک علم و فناوری می‌گذارند. این موضوع باعث سردرگمی مردم می‌شود.

خانم چاچانت در ادامه گفت: در دنیا برای پارک‌های علم و فناوری الگوهای زیادی وجود دارد و همگی آنها تعریف یکسانی دارند. اما عملکردشان متفاوت است؛ مثلاً بعضی زمین پارک را به شرکت می‌فروشند و برخی دیگر ممکن است ساختمانی ایجاد کنند و آن را در اختیار شرکت‌ها قرار دهند و هیچ زمینی را برای فروش نداشته باشند. بعضی اوقات پارک‌ها فقط شرکت‌های بزرگ را هدف قرار می‌دهند. پارک‌هایی که زمین دارند آنها را به شرکت‌های بزرگ می‌فروشند، زیرا یک شرکت بزرگ به امکانات پژوهشی خاصی نیاز دارد که در غیر این صورت مجبور است خود آن را بسازد و بعضی از پارک‌ها نیز شرکت‌های کوچک را مورد حمایت خود قرار می‌دهند. بنابراین ساختمان‌هایی را می‌سازند و به آنها اجاره می‌دهند. برخی پارک‌ها هم ترکیبی از زمین و ساختمان را دارند. به نظر بنده پارک‌های علمی باید منابع دانش را به استفاده کنندگان دانش مرتبط کنند. بنابراین زمین و مستغلات مهم نیست و پارک‌ها باید ارتباط شرکت‌ها را با

نقاط مختلف کشور مستقر کنیم:

۱. پارک‌هایی که علم و فناوری محور هستند و می‌توانند در شهرهای مرکزی ایران شامل تهران، اصفهان، شیراز، اراک، قم و قزوین مستقر شوند؛
۲. پارک‌های علم و فناوری که بر محور صنایع کاربر و سرمایه‌بر هستند و می‌توانند در استان‌های مرزی مستقر شوند؛
۳. پارک علم و فناوری بر محور صنایع نفت و گاز که می‌توانند در استان‌های نفت خیز کشور استقرار یابند.

دکتر محسن رضایی به تشریح چشم‌انداز بیست ساله ایران (۱۴۰۴) ادامه داد و گفت: برای تحقق این هدف اقدامات اساسی زیر حیاتی است:

۱. اصلاح نظام اقتصادی ایران؛
۲. اصلاح نظام اداری و مدیریتی کشور؛
۳. تشکیل یک ستاد و ساختار متولی تحقق چشم‌انداز؛
۴. ایجاد یک عزم و اراده ملی در لایه‌های اجتماعی برای تحقق چشم‌انداز.

دیدگاه رئیس انجمن بین‌المللی پارک‌ها در زمینه توسعه پارک‌های علم و فناوری

خانم چاچانت تبتارانونت، رئیس انجمن بین‌المللی پارک‌های علم و فناوری در گفتگوی اختصاصی با رشد فناوری گفت: IASP یک سازمان بین‌المللی در خصوص پارک‌های علم و فناوری است و ما سعی می‌کنیم به پارک‌های علمی تازه تأسیس به ویژه در کشورهای در حال توسعه کمک کنیم. این کار می‌تواند از طریق ارتباط پارک‌هایی که سابقه تأسیس بیشتری دارند با پارک‌های تازه تأسیس صورت پذیرد. وی در پاسخ به این که بحث بیشتر پارک‌ها و مراکز رشد موضوع چگونگی جذب سرمایه است، اضافه کرد:

پارک‌های علم و فناوری دایر کرده‌اند. یکی از دلایل این امر فضای مناسب است که در پارک‌ها برای اینگونه فعالیت‌ها فراهم شده است.

وزیر علوم به امتیاز ویژه ماده ۴۷ قانون برنامه چهارم توسعه کشور که بر مناطق آزاد تجاری حاکم است، اشاره کرد و افزود: بر این اساس مشوق‌های زیادی برای پارک‌ها و مراکز رشد در نظر گرفته شده است که معافیت‌های مالیاتی، قوانین خاص تنظیم کننده روابط کار، تسهیلات گمرکی و معافیت از پرداخت عوارض از آن جمله است.

توسعه پارک‌ها و مراکز رشد از دیدگاه دبیر مجمع تشفیص مصلحت نظام

دکتر محسن رضایی دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، یکی دیگر از سخنرانان مراسم افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی پارک‌های علم و فناوری بود.

وی با تأکید بر موضوع چشم‌انداز ایران و دانایی‌محوری گفت: برای رسیدن به ایرانی توسعه یافته و پیشرو در منطقه و الهام‌بخش در جهان اسلام و مؤثر در روابط بین‌المللی، دانایی و فناوری دو رکن اساسی و دو ابزار اصلی برای تحقق چشم‌انداز بیست ساله و هم‌از اهداف آن می‌باشند. وی با تأکید بر توسعه پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری در ایران تصریح کرد: تعامل بین دانش تجربی و علمی و فناوری نیازمند تعامل دانشگاه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی است و برقراری این ارتباط توسط پارک‌ها و مراکز رشد امکان‌پذیر است.

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام بر لزوم ساماندهی جغرافیایی پارک‌های علم و فناوری تأکید کرد و افزود: می‌توانیم سه نوع پارک در

دانشگاه‌ها و حتی خارج از کشور مدیریت کنند و به شرکت‌ها کمک کنند در یک صنعت مبتنی بر دانش رشد نمایند. بنابراین باید چنین شرکت‌هایی را در پارک علمی خود داشته باشید تا یک پارک علمی و فناوری واقعی شکل بگیرد. وی ادامه داد: شما نمی‌توانید فقط زمین یا فضای ساختمانی را اجاره دهید، بلکه باید شرکت‌ها را پرورش دهید و بین آنها و منابع دانش ارتباط برقرار کنید و در رشد کسب و کار به آنها کمک کنید. رئیس انجمن بین‌المللی پارک‌های علم و فناوری درباره ویژگی یک پارک مطلوب گفت: بحث امروز ما بر سر تبدیل اقتصاد دانش محور است. پارک علمی تنها یک وسیله و یک ساز و کار برای رسیدن به این هدف است. حالا اگر در این مسیر موفق هستند ویژگی یک پارک خوب را دارند.

دیدگاه‌های دکتر لی^۱ در گفتگو با نشریه رشد فناوری

دکتر لی، رئیس انجمن پارک‌های علم و فناوری آسیا نیز در گفتگو با نشریه رشد فناوری به بیان دیدگاه‌های خود در زمینه توسعه پارک‌ها و مراکز رشد در دنیا و آسیا پرداخت. وی به همکاری گسترده پارک‌های کره جنوبی با شرکت‌های کوچک و متوسط این کشور اشاره کرد و گفت: خوشبختانه با شبکه‌ای که برای همکاری دانشگاه‌ها و بنگاه‌های کوچک و متوسط شکل گرفته، پارک‌ها با روش‌های بهتری فعالیت خود را دنبال می‌کنند. شرکت‌ها نیز برای برطرف کردن مشکلات مدیریتی، فنی و مشاوره‌ای خود به پارک‌ها مراجعه می‌کنند و با هماهنگی‌های لازم و تلاش افراد متخصص، این فعالیت‌ها دنبال می‌شود.

در پارک‌ها تعامل دولت و بخش خصوصی وجود دارد. به عبارت دیگر شرکت‌های تازه تأسیس و نوپا در ابتدای کار برای ارائه خدمات فقط ۲۰ درصد هزینه‌ها را پرداخت می‌کنند و باقی این هزینه‌ها توسط دولت پرداخت می‌شود. آقای لی ادامه می‌دهد: سابقه تأسیس پارک فناوری در کره جنوبی به سال ۱۳۷۴ بر می‌گردد. در این مدت پارک‌های فناوری نقش مهمی در توسعه صنایع کره جنوبی و خدمات و محصولات معتبر ملی و بین‌المللی داشته‌اند. وی با اشاره به اینکه علاقه‌مند به همکاری همه جانبه با پارک‌های علم و فناوری در ایران هستند ادامه می‌دهد، ما حاضریم تجربیات موفق پارک‌های فناوری کره جنوبی را در اختیار ایران قرار دهیم.

1. Lee